

ærede Medlems Mening — at man skulde tvinge Folk til at afbetale paa Kreditforeningsgælden. Saa vidt har det ærede Medlem næppe villet gaa.

Hvad angaar Lovforslagets § 2, som jo er undergaaet Forandringer i Landstinget, da skal jeg ikke komme ind paa Entelthederne. Vi ere jo her ved 1ste Behandling, og der vil altid senere blive Beslighed til at forhandle derom; netop disse Enteltheder, som § 2 indeholder, egne sig jo til at være Genstand for Forhandling. Jeg skal derimod tillade mig at komme med nogle mere almindelige Bemærkninger, navnlig fremkaldte ved, at ærede Medlemmer, der have haft Ordet, saa stærkt have henvist til, at Kreditforeningerne have Selvstyre. Jeg frygter for, at man her er i Begreb med at danne et Slagord, der meget let vil kunne lede til Misforstaaelse af Kreditforeningernes Stilling, og som i det hele taget vil være uheldig for denne Sags Fremme. Forholdet er jo dette, at Kreditforeningerne ere stiftede i Henshold til Lovbestemmelser, nemlig Lovene af 20de Juni 1850 og 19de Februar 1861, samt endelig Specielle Love. Det er jo ingenlunde saa, at Kreditforeningerne have fuld Raadighed over, hvilke Bestemmelser de ville indsætte i deres Statutter. Tværtimod indeholde de paagældende Lovbestemmelser paa de væsentligste Punkter Forrifter om, hvad Kreditforeningerne skulle opfylde, for overhovedet at kunne træde i Virksomhed, og efter at Kreditforeningerne ere traadte i Virksomhed, er der endelig den meget væsentlige Regel til Stede, at Kreditforeningerne ikke senere kunne forandre noget i deres Statutter uden Indenrigsministeriets Samtykke. Det tør saaledes siges, at Kreditforeningernes Virksomhed i det hele taget er mere lovbunden end helt fri. Vil man paa dette Omraade tale om Selvstyre, er det i alle Tilfælde et Selvstyre, der har sin stærke Begrænsning. Med Hensyn til Kreditforeningernes Stilling er der imidlertid et andet Spørgsmaal, der kommer frem, og det er Kontrollen med Kreditforeningerne. Ere da Kreditforeningerne undergivne Kontrol? Naar man nævner, at Kreditforeningerne have Selvstyre, saa tænker man sig det ofte, tror jeg, saaledes, at Kreditforeningerne skulle have Ret til at virke uden nogen som helst Statskontrol. Naar der spørges herom, vil jeg dog først henlede Opmærksomheden paa, at der i den Henseende er stor Forskel paa Kreditforeningerne. De Kreditforeninger, der ere oprettede efter Loven af 1861, altsaa ifølge særlige Love, ere i Virkeligheden undergivne Statskontrol. Der er i de særlige Love, ved hvilke Kreditforeningerne op-

rettedes, fastsat, at Kreditforeningerne ere pligtige til paa Forlangende at meddele Indenrigsministeren alle Oplysninger, og at Indenrigsministeren har Ret til, naar som helst han vil, at lade en Kreditforenings Virksomhed undersøge i alle dens Enteltheder; de ved denne Kontrol foraarsagede Omkostninger afholdes af Foreningerne. Endelig er der for de Kreditforeninger, jeg her taler om, dog med en enkelt Undtagelse, fastsat Bestemmelser om, at Revisionen skal vælges saaledes, at Indenrigsministeren faar væsentlig Indflydelse derpaa. Bestemmelsen er den, at Valget af Revisorerne skal stadfæstes, eller, som det hedder for en af Kreditforeningernes Vedkommende, at Indenrigsministeren udnævner den ene Revisor og godkender Valget af den anden. Jeg skal i øvrigt bemærke, at enten man tager den ene eller den anden Bestemmelse, komme de til at virke ens. I Praxis har det vist sig, at det kommer til at virke paa den Maade, at Indenrigsministeriet udnævner den ene Revisor og Kreditforeningerne frit den anden. Saaledes ere disse Kreditforeninger altsaa stillede, og naar man for deres Vedkommende vil tale om Selvstyre, beder jeg derfor om, at man vil tilføje dette, at de ere undergivne Indenrigsministeriets Kontrol. Tværtimod erkender jeg ganske vist, at de Kreditforeninger, som ere oprettede før Loven af 19de Februar 1861, altsaa i Henshold til Loven af 20de Juni 1850, altsaa vore ældre og til Dels største Kreditforeninger, ikke ere undergivne Statskontrol. Sikkest er det imidlertid, at de skulle indsende Regnskab til Indenrigsministeriet, og det er ogsaa sikkest nok, at Indenrigsministeriet, efter hvad man gik ud fra, da man oprettede Kreditforeningerne, har en Afgang til at føre Tilsyn med deres Virksomhed. Jeg skal i saa Henseende nævne, at der ved Stadsfæstelse af Statutterne for vore ældste Kreditforeninger udtrykkelig blev taget Forbehold. Det hedder saaledes, efter at der er nævnt de Begunstigelser, man giver vedkommende Kreditforening: „Disse Begunstigelser skal denne Kreditforening nyde, saalænge den af Indenrigsministeriet findes at opfylde de i bemeldte Lov af 20de Juni 1850 foreskrevne Betingelser.“ Man gik altsaa den Gang ud fra, at Indenrigsministeriet skulde føre en Kontrol med, om Kreditforeningerne virkelig holdt sig Lovbestemmelserne efterrettelig, men man ordnede ikke denne Kontrol, og i Virkeligheden er Kontrollen ingen Side bleven effektiv. Man fik ikke den Gang nogen Afgang til at faa Indflydelse paa Valget af Revisorerne, saa at Revisorerne i de ældre Kreditforeninger nu staa fuldstændig frit valgte af Re-